

Kurumsal Akreditasyonda Başarının Şifresi

YÖKAK Sürüm 3.2 İçin
PUKÖ Motoru ve Kanıt
Yönetimi Kılavuzu

Bürokratik zorunluluktan, sürdürülebilir
mükemmellik kültürüne geçişin kinetik planı.

Kritik Kırılma Noktası: Döngü Nerede Kopuyor?

Yarım Kalan Döngü

- Yükseköğretimde en büyük tuzak: Sadece **Planlama (P)** ve **Uygulama (U)** aşamalarında kalmak.
- Sonuç: “**Kağıt üzerinde kalite**”.

Kopan Çevrim

- Akademik araştırmalar ve YÖKAK saha raporları gösteriyor ki; sistem **Kontrol Et (K)** ve **Önlem Al (Ö)** aşamalarında terk edilmektedir.
- Veriye dayalı izleme yapılmadığı için iyileştirme kararları alınamaz; sorunlar kronikleşir.

Zihniyet Dönüşümü: Neden PUKÖ'ye İhtiyacımız Var?

Geleneksel (Bürokrasi ve Kırtasiye)

Tahmine ve kişisel inisiyatife
dayalı karar alma

Reaktif kriz yönetimi
(Sorun çıkınca müdahale)

Suçlama kültürü ve statik
süreçler; hatalar gizlenir

Dışarıdan zorlamayla,
sadece mevzuat değişimi

Çevik PUKÖ (Değer Yaratımı ve DNA)

Veriye ve somut kanıta dayalı
(KPI ve Raporlar) karar alma

Proaktif risk yönetimi
(Önlem alma ve planlama)

Hatalar “öğrenme fırsatı”
olarak veri tabanına işlenir

Sürekli, kanıta dayalı ve
proaktif kurumsal refleks

YÖKAK Olgunluk Düzeyleri ve “Standardizasyon Takozu”

Seviye 1-2 (Planlama):
Tanımlı süreçler var,
uygulama kısmı.

Seviye 3 (Uygulama):
Sonuçlar elde ediliyor
ancak izleme yok.

Seviye 5 (Zirve - Önlem Alma):
İçselleştirilmiş, sürdürülebilir,
örnek uygulamalar.

Seviye 4 (Kontrol Etme):
Uygulamalar izleniyor,
paydaş katılımı var
(Döngü Kapalı).

Takoz Metaforu:

Standardizasyon (Önlem Al
aşamasındaki resmi senato
kararları ve yönergeler) bir takoz
görvi görür. Elde edilen başarıların
kurumsallaşmasını sağlar ve geriye
gidişi engeller.

Kinetik Motorun Anatomisi: PUKÖ Döngüsü

[P] PLANLA: Amacın operasyonel yönergelere, "yönetişim tasarımına" dönüştüğü aşama. (Ne, nasıl, kim tarafından?)

[U] UYGULA: Planlanan stratejilerin sahada paydaşlar tarafından tecrübe edildiği "vitrin".

[Ö] ÖNLEM AL: Sapmaların düzeltildiği, başarılı uygulamaların standartlaştırılarak kurum hafızasına işlendiği kilit aşama.

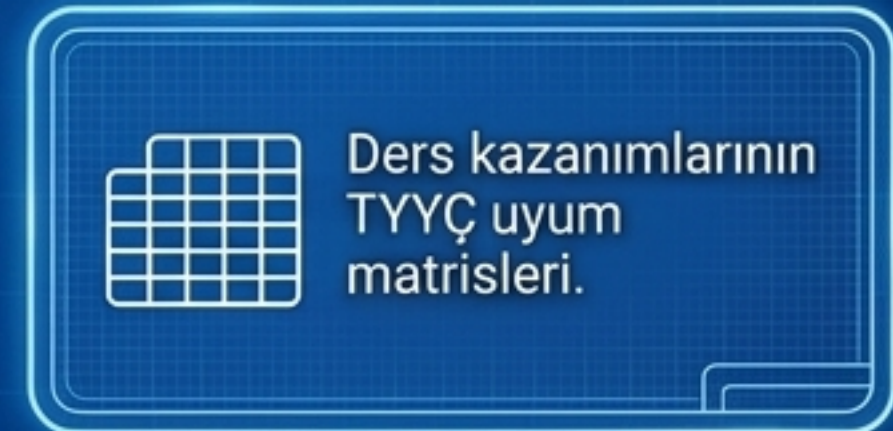
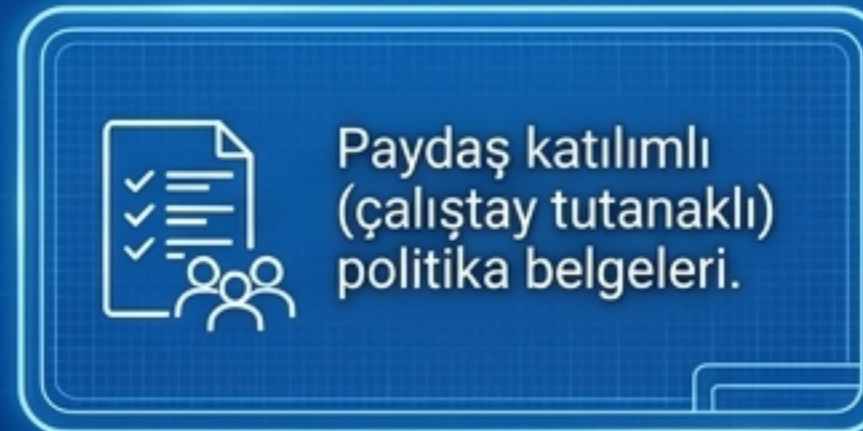
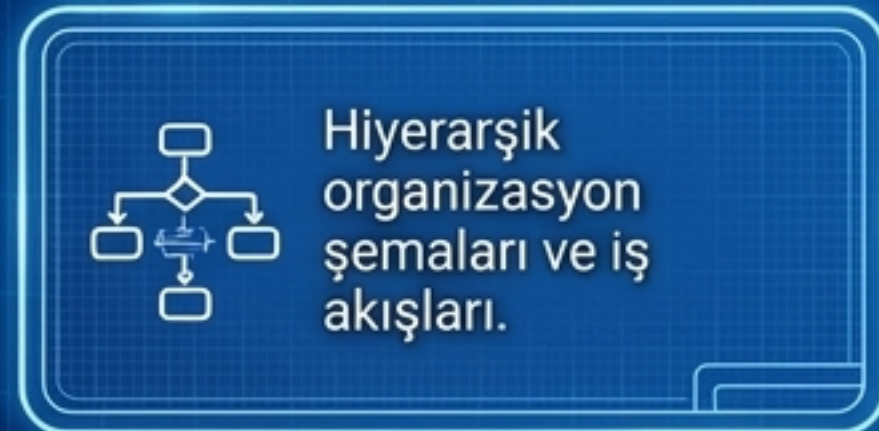
[K] KONTROL ET: Sadece "yaptık mı?" değil, "etkili oldu mu?" sorusunun veriyle cevaplandığı izleme aşaması.

[P] PLANLA: Stratejik Altyapının Kurulması

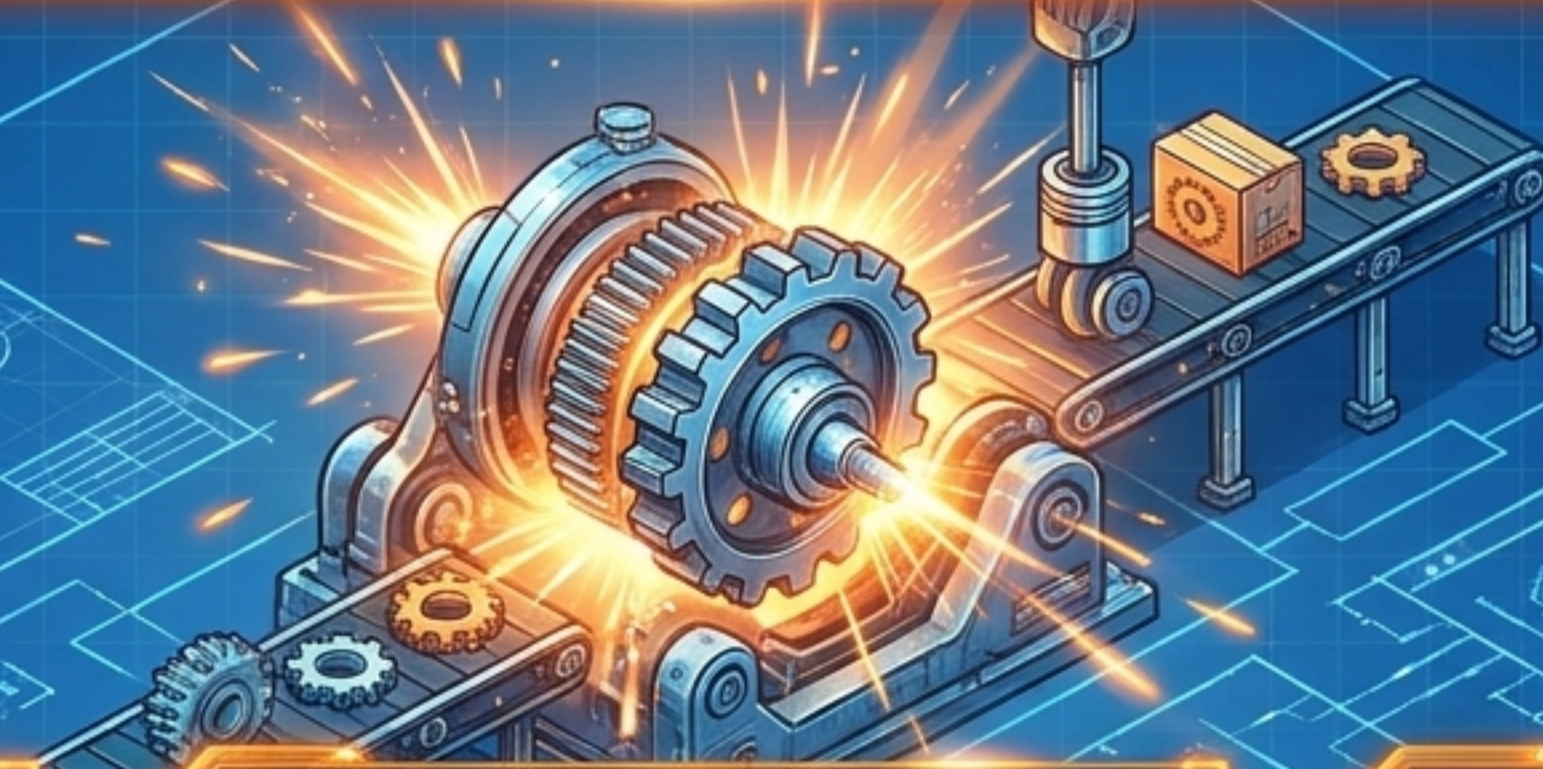

Kanıt Portföyü (Nasıl İspatlanır?)

[U] UYGULA: Sözüñ Operasyonel Gerçekliğe Dönüşmesi

Uygulama, kurumun beyan ettiğı stratejik sözlerin paydaşlar tarafından tecrübe edildiğı vitrindir.

1. Dijital Şeffaflık

Organizasyon şemalarının, Bologna bilgi paketlerinin ve yönergelerin web'de güncel tutulması.

2. Karar Mekanizmaları

Kurul kararlarının (maskeleye kuralına uygun) gerekçeli ve şeffaf şekilde ilan edilmesi.

3. Sahada Entegrasyon

Öğrenci merkezli ölçme-değerlendirme ve sosyal katkı projelerinin fiilen yürütülmesi.

Sahadan Kanıtlar: EBYS tebliğleri, ilan edilmiş ders bilgi paketleri, harcama kayıtları, etkinlik fotoğrafları.

[K] KONTROL ET: Veriye Dayalı İzleme ve Yüzleşme

Kinetic Blueprint

En çok ihmal edilen aşama. Kontrol etmek; yaptığımızın 'etkili olup olmadığını' sistematik KPI'lar ile ölçmektir.

1

360 Derece Geri Bildirim

Öğrenci, personel, mezun ve işverenlerden sistematik veri toplanması (CİMER, SABİM istatistikleri).

2

Veri Analizi

Anketlerin sadece yapılması değil, BYS üzerinden istatistiksel olarak analiz edilmesi.

3

Kıyaslama (Benchmarking)

Kurum içi ve kurum dışı performans sapmalarının tespiti.

Kanıt Portföyü: Sadece boş anket formu değil, "doldurulmuş verinin istatistiği", BİDR (Birim İç Değerlendirme Raporu) bulguları, sınav analiz raporları.

[Ö] ÖNLEM AL: Kapatılan Çevrimler ve Mükemmellik

Çevrimi kapatmak, web'deki bozuk linki düzeltmek değil, o linkin neden bozulduğunu bulup süreci değiştirmektir. YÖKAK 5. Seviyenin nihai kanıtı buradadır.

1

Kök Neden Çözümleri

Geri bildirimlere (K) dayalı olarak müfredatta veya işleyişte yapılan yapısal müdahaleler.

2

Resmiyet ve Standardizasyon

İyileştirmelerin münferit kalmaması için Senato veya Yönetim Kurulu kararlarıyla mevzuat/yönerge güncellemelerine dönüştürülmesi.

3

En İyi Uygulama (Best Practice)

Başarılı uygulamaların kurum hafızasına işlenip diğer üniversitelere örnek gösterilmesi.

Kanıt Portföyü: Revize edilmiş Öncesi/Sonrası iş akış şemaları, senato müfredat güncelleme kararları, yeni bütçe tahsis yazıları.

Kanıt Matrisi: Zayıf Kanıt vs. Güçlü Kanıt (Denetçi Ne İster?)

Zayıf Kanıt - Açık Çevrim (Düzey 2/3)?

Öğrenci Geri Bildirimi

“Öğrenci memnuniyet anket formumuz web sitemizde yüklüdür.” (Sadece U)?

Web Şeffaflığı

Birim web sitemiz var ve haber paylaşıyoruz.?

Ders Dağılımı (AKTS)

Ders listemiz Bologna paketinde mevcuttur.?

Güçlü Kanıt - Kapalı Çevrim (Düzey 4/5)✓

Anket analiz edildi (K), laboratuvar memnuniyeti düşük çıktı, Senato kararıyla bütçe revize edilip cihazlar yenilendi (Ö).✓

CİMER verileri incelendi (K), bilgi edinme prosedürü revize edildi (Ö) ve web koordinatörü görev tanımı yapıldı.✓

Öğrenci iş yükü izlendi (K), sapmalar tespit edildi, kurul kararıyla AKTS değerleri güncellendi (Ö).✓

Sahadan Örnek Vaka: AKTS ve Öğrenci İş Yükü Yönetimi

Makro Görünüm: İç İçe Geçmiş (Nested) PUKÖ Mekanizması

Sistem Sentezi:

Bir laboratuvar deneyindeki cihaz arızasının PUKÖ mantığıyla kalıcı olarak çözülmesi (Mikro), zamanla birleşerek kurumun devasa araştırma altyapı politikasına (Makro) dönüşür. Sistem birbirini besler.

Sonuç: Denetim Hazırlığından, Kalitenin DNA'sına

İçselleştirme (Internalization): PUKÖ doğru uygulandığında kalite çalışmaları bir 'denetim hazırlığı' olmaktan çıkar. 'Kanıt üretme' telaşı biter.

Güven ve Şeffaflık: Kalite kültürü, kişilerin suçlandığı değil; sistemin veriyle onarıldığı bir 'yaşayan mekanizmadır'.

Nihai Hedef: PUKÖ'yü günlük düşünce tarzımız ('Nasıl daha iyi yapabilirim?') haline getirdiğimizde, YÖKAK Seviye 5 akreditasyonu sadece doğal bir yan ürün (byproduct) olacaktır. Kalite tesadüf değil, zekice tasarlanmış mimarinin sonucudur.